

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد
بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Arts & Music

هنر و موسیقی

فرستنده: شورای دانشجویان و جوانان چپ- کمیته بلژیک

۰۳ فبروری ۲۰۱۳

گزارشی از نمایش فلم "آب" در بروکسل

۱۸ جنوری ۲۰۱۳

روز جمعه هیجدهمجنوری کمیته دفاع از مبارزات مردم ایران - بلژیک و شورای دانشجویان و جوانان چپ - کمیته بلژیک، در چارچوب برنامه ماهانه خود، نمایش فلمی را ترتیب داده بودند. این ماه ما با توجه به اهمیت موضوع تجاوز گروهی به دختر جوان هندی و شکلگیری مبارزات گسترده علیه ستم و تجاوز به زنان در هند و سایر نقاط جهان، فلم هندی "آب - Water" را برای نمایش و بحث پیرامون موضوع تجاوز و نقش آن در تحکیم روابط مردسالارانه، انتخاب نمودیم. البته این نمایش فلم نیز در راستای برنامه‌های ماهانه کمیته و شورا برگزار شد که به‌واقع تلاشی است تا با در دستور کار قرار دادن موضوعات گرهی، از طریق فعالیت‌های سیاسی - هنری و اعتراضی - انقلابی به شکل مستمر و دائم، بحث خلاق و ثمربخشی را تقویت و ترویج کنیم.

روز جمعه در هوای سرد و برفی بروکسل، حدود ۴۰ نفر از علاقه‌مندان و دوستان ایرانی و بلژیکی در سالون کازابلانکا مجتمع فرهنگی پیانوفابریک گرد آمدند. برنامه با تشریح حادثه پیش آمده در هند آغاز شد:

«دختر دانشجوی ۲۳ ساله‌ای که در دهلی نو مورد تجاوز گروهی ۶ مرد در اتوبوس قرار گرفته بود، جان خود را از دست داد. روز ۱۶ دسمبر دختر جوانی همراه با دوست پسرش سوار اتوبوسی در یکی از مناطق بالای شهر می‌شود. در این اتوبوس به آن‌ها با میله آهنی حمله می‌شود و دختر جوان مورد تجاوز مکرر از جانب ۶ مرد قرار می‌گیرد. پیکر نیمه‌جان این دختر در حالی که اتوبوس در حال حرکت بود به بیرون پرتاب می‌شود. بدن تکه تکه شده وی به بیمارستان حمل می‌شود و فوراً سه عمل جراحی برای زنده نگاه داشتنش انجام می‌گیرد، ولی از آنجا که برخی از ارگان‌های داخلی بدن وی از کار افتاده بود به بیمارستانی در سنگاپور منتقل می‌شود. در آنجا تیم پزشکی مجبور می‌شود به‌خاطر وارد شدن میله آهنی به درون بدن این دختر بخش اعظم رودهایش را ببرد. اما این دختر جوان در بیمارستان دچار سکنه قلبی می‌شود و با این که بنا بر گزارش پزشکان، وی برای زنده ماندن بسیار مبارزه کرد، اما تمام تلاش‌ها بی‌فایده بود.

تجاوز به "امانت" به زبان اردو یعنی گنج، نامی که مردم به این دختر جوان داده بودند، تنها تجاوزی نیست که در هندوستان اتفاق افتاده است. بنا بر گزارش روزنامه گاردین "هندوستان بدترین مکان در جهان برای زنان است". در دو

هفته اخیر زمانی که هزاران نفر از مردم در شهرهای مختلف هندوستان به خیابان‌ها ریخته‌اند که علیه تجاوز اعتراض کنند، ده‌ها تجاوز دیگر انجام شده است و ...»

با این مقدمه مجری معرفی مختصری هم از فلم و کارگردان ارائه داد:

فلم آب یکی از سه‌گانه‌های مشهور «دیپا مهتا» کارگردان هندی – کانادایی است. این زن که با فلم‌های جنجالی «آتش» (۱۹۹۶) و «زمین» (۱۹۹۸) مشهور شده بود برای ساخت فلم آب با مشکلات زیادی روبه‌رو شد، از جمله این‌که با مخالفت‌ها، تهدیدات و حملات هندوهای تندرو نتوانست فلمبرداری و ساخت فلم را در هند به پایان ببرد و با چهار سال تأخیر فلم خود را بدون داشتن امنیت جانی در سال ۲۰۰۵ در سریلانکا به پایان برد و سال ۲۰۰۶ این فلم هندی زبان نماینده کشور کانادا و نامزد بخش اسکار بهترین فلم غیرانگلیسی زبان شد و ... در هر یک از سه‌گانه‌ها کارگردان به مسائل گری در هند اشاره دارد مثلاً موضوع جدایی هند و پاکستان، فقر و اختلاف طبقاتی، مذهب، مسأله ملی، همجنس‌گرایی و ... اما در تمام آن‌ها ستم بر زنان از چشم کارگردان دور نمی‌ماند و در فلم آب برجسته می‌شود و ... با وجود این‌که برای نمایش فلم مشکل درک زبان اصلی فلم وجود داشت، اما به کمک و یاری دوستان و یاران کمیته زیرنویس‌ها به دو زبان فارسی و فرانسه در زمان کوتاهی ترجمه شد و با کیفیت بالایی روی فلم قرار گرفت و با این همکاری جمعی، دوستان ایرانی و غیر ایرانی حاضر در سالون فلم را به زبان هندی با زیرنویس فارسی و فرانسه دیدند که با کاستی‌های اندکی در تکنیک پخش و فضای سالون، مورد قبول و تحسین شرکت‌کنندگان قرار گرفت.

در بخش دوم با توجه به تأثیر عمیقی که فلم داشت، همه دوستان مشتاق شرکت در بحث و شنیدن نظرات یک دیگر بودند. حتی در این بخش به یاری یکی از دوستان آشنا به زبان فارسی و فرانسه خوشبختانه دوستان غیرایرانی هم توانستند در جریان بحث‌ها قرار بگیرند و در آن مشارکت کنند. تأکید بر این بود تا هم در مورد موضوع محوری فلم و هم موضوع فرودستی زنان و جایگاه تجاوز به موضوع بپردازیم و این بحث به حصار سپرده شد و دوستان هر کدام به فراخور دغدغه، آشنائی و حساسیت خودشان به مسایلی پرداختند که اهمیت داشت.

دوستی به سبک ساخت و موسیقی فلم اشاره کرد و این که به نسبت فلم‌های بالیوودی بسیار خوش‌ساخت‌تر و هدفمندتر است. دوستانی به موضوع تجاوز پرداختند و سؤال این بود که ریشه این شکل از خشونت در چیست؟ فرهنگ؟ مذهب؟ یا سیستمی که بر اساس سود سرمایه‌داری پیش می‌رود.

مجری اشاره داشت که این‌روزها تمایل این است که خشونت در هندوستان را ماحصل فرهنگ عقب‌مانده و وحشی‌گری مردم هند معرفی نمایند که تصویری غیرواقعی و گمراه‌کننده است و چند نمونه آماری برای نشان دادن پوچی این استدلال کافی است:

- از هر ۱۰ زن در جهان، ۶ نفر در طول زندگی خشونت فیزیکی و یا جنسی را تجربه می‌کنند.
- بانک جهانی در يك بررسی در رابطه با ۱۰ عاملی که زنان را در سنین ۲۰ تا ۴۴ تهدید می‌کند به این نتیجه رسید که تجاوز و خشونت خانگی از سرطان، تصادفات، جنگ و مالاریا برای این زنان خطرناکتر است.
- در آمریکا در سال ۲۰۰۵، ۱۱۸۱ نفر زن به دست شریک زندگی خود به قتل رسیدند. این میانگین سه زن در روز می‌باشد.
- در آمریکا در سال ۲۰۰۶، ۲۳۹۶۰ زن در آمریکا مورد تجاوز و یا آزار جنسی قرار گرفتند.
- در انگلستان و ولز به‌طور میانگین، هر هفته دو زن (۱۱۰ نفر در یک سال) به وسیله شریک زندگی و یا شریک زندگی سابق به قتل می‌رسند.
- در بریتانیا هر ساله ۴۰۰ هزار زن مورد آزار جنسی و ۸۰ هزار زن مورد تجاوز قرار می‌گیرند، این بیشتر از ۹ تجاوز در ساعت است.

- در فرانسه در سال ۲۰۱۱، ۱۲۲ زن توسط شریک و یا شریک سابق زندگی به قتل رسیدند.

دوست دیگری به تجربه شخصی و حرفه‌ای خود پرداخت و این‌که در بلژیک هم زنان زیادی مورد تجاوز قرار می‌گیرند و او به‌عنوان پزشک حتی با زنان تن‌فروشی مواجه شده که به شدت مورد خشونت قرار گرفته‌اند مثلاً زنی که در اثر تجاوز گروهی شش مرد به بیماری ایدز مبتلا شده بوده و همچنین زن تن‌فروش دیگری که مرد پس از عمل به جای پرداخت پول، ماده‌ی کیمائی به صورت او پاشیده بود و صورتش را سوزانده بود.

دوست دیگری سؤال می‌کرد که آیا واقعا ازدواج دختران ۷ یا ۸ ساله در دنیا متداول است؟ و پاسخ این بود که در ایران هم این رقم رو به افزایش است. مثلاً طبق آمار رسمی، در سال ۸۸، ۴۴۹ دختر زیر ۱۰ سال در کل کشور ازدواج کرده‌اند که این رقم در سال ۸۹ به ۷۱۶ مورد افزایش یافته است.

دوست دیگری به نقش پررنگ مذهب در فلم اشاره داشت و معتقد بود بیش از حد این نقش در فلم پررنگ شده است و اشاره‌ای به روابط تولیدی نشده است. از لحاظ سیاسی هم راهکار رفرمیستی را پیش می‌گذارد و پیوستن به گاندی را نقطه‌ی رهایی فلم تصویر می‌نماید.

دوست دیگری معتقد است که کارگردان در هر یک از فلم‌های سه‌گانه‌اش هیچ جای سؤال برای مخاطب نمی‌گذارد و در پایان فلم خودش از دیدگاه خودش به سؤالات پاسخ می‌دهد. کارگردان اما دائماً تضادها را منعکس می‌کند و تضاد ساکنین دو طرف رودخانه و تفاوت زندگی، موسیقی و ... آن‌ها مورد تأکید است. همچنین کارگردان به نشان دادن معماری و آرشیتکت هم در فلم علاقه دارد. حتی او نشان می‌دهد که تن‌فروشان اجازه ورود به کدام فضاهای باز را دارند مثلاً کنار آب یا عبادتگاه‌ها همان‌طور که در کشوری مثل کانادا هم اجازه دارند وقت آزاد خود را در شاپینگ سنترها (مراکز خرید) بگذرانند و در هیچ مکان اجتماعی دیگری اجازه ورود ندارند و در اصل مصرف‌کنندگانی هستند که خودشان تبدیل به کالای مصرفی شده‌اند.

دوست دیگری معتقد بود که جنبه طبقاتی شرایط بیوه‌ها در فلم کمتر نشان داده شده است و این‌که آیا با بیوه‌ها در طبقات بالا هم همین برخورد می‌شود؟ و آیا این شرایط تا امروز ادامه دارد؟

دوست دیگری نوشته پایانی فلم را ترجمه کرد که اشاره دارد که ۳۴ میلیون بیوه در هند هنوز در همین شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ۲۰۰۰ سال پیش زندگی می‌کنند.

بنابراین این فلم نشان از یکی از تضادهای امروزه جامعه هند هم دارد. از طرف دیگر زنان طبقات مرفه همیشه امتیازاتی برای فرار از این میزان شرایط فرودست داشته‌اند و در این فلم هم اشاره می‌شود که زنان در مناطقی از هند این شرایط را ندارند.

دوستی هم اشاره کرد که نمونه این شرایط فلم را ما در ایران داریم و زنان بیوه در شرایط مرفه حتی امتیازاتی دارند که زنان شوهردار ندارند اما زنان طبقات فرودست واقعاً هیچ انتخابی ندارند.

دوست دیگری معتقد بود کارگردان خودش هم نگاه جنسیتی و ملی دارد. چون یک زن و یک مرد نقش اصلی در فلم را زیبا و سفید پوست نشان داده است و بقیه از آن زیبایی و رنگ بی‌بهره‌اند.

دوست دیگری معتقد بود هندوستان ملیت‌های متفاوتی دارد و امکان این تنوع در هندوستان هست اما زیبا بودن زن نقش اصلی تأکید بر این دارد که زیبایی و جوانی زن آیت‌هایی است که زن کالائی قابل عرضه است.

دوست دیگری تأکید دارد که چرا خشونت بر زنان وجود دارد؟ در ایران هم در مناطقی ازدواج‌های اجباری داریم مثل فلم «عروس آتش». در بیمارستان‌های بلژیک حداقل هر هفته ۱۰ زن ترک مراجعه می‌کنند که از شوهرهایشان کتک خورده‌اند. هرچند این مربوط به ترک‌ها نیست اما بسیار شایع است. هرچند من با موارد معدودی هم برخورد کرده‌ام که مردها هم کتک خورده‌اند.

دوست دیگری معتقد بود انواع خشونت زیاد است و تضمین کننده منافع سیستم حاکم بود از جمله بستن پای زنان در چین از کودکی تا کوچک و ظریف بماند که در اصل ناقص می‌شدند، که هم زنان را باید برای مردان جذاب می‌کرد و زنان حق نداشتند قدم‌های بزرگ در زندگی بردارند. اما زن‌ها جز این که قربانی هستند اما خودشان هم به این ضعف تن می‌دهند.

دوست دیگری معتقد بود که کارگردان فلم قادر شده از بالیود بیرون بیاید و چالش‌های اجتماعی را بیرون بیاورد. کارگردان سعی می‌کند خود را با فلمنامه همراه کند و در بخش اول بسیار ریتم‌کندی دارد و سعی می‌کند با تصاویر کلوزآپ هیجان ایجاد کند. ولی نکته مثبت فلم این است که با انتخاب نام آب نماد رودخانه‌ای است که بین دو طبقه در فلم فاصله ایجاد کرده ولی همه زندگی آن‌ها به آب وابسته است.

دوست دیگری بر سمبلیک بودن نام آب تأکید داشت و تا حدی مذهب را تداعی می‌کند همان‌طور که طبقات حاکم با این آب از خودشان حفاظت می‌کنند، در طرف دیگر مردم از همان آب می‌نوشیدند و زندگی می‌گرفتند اما عامل بدبختی آن‌ها همین آب بود. در مورد پایان هم کارگردان راهکار را در قانونی می‌یابد که به وسیله گاندی به وجود می‌آمد اما پایان فلم با ایده کارگردان در تضاد است چون هم آب برقرار است یعنی هم مذهب و هم فاصله طبقاتی در حالی که اصلاحات گاندی در هند اعمال شده است.

سخن پایانی این بود که تجاوز یکی از عریان‌ترین اشکال خشونت برای برقراری و حفظ رابطه مردسالارانه و تسلط بر بدن زن است که برای حفظ سیستم نابرابر موجود ضرورت دارد. یکی از راه‌های حفظ رابطه نابرابر بین زن و مرد با اشاره به این‌که: همه زنان قربانی تجاوز و تهدید به تجاوز هستند حتی اگر مورد تجاوز مستقیم قرار نگیرند و به عکس همه مردان از نفس تجاوز سود می‌برند حتی اگر مرتکب تجاوز نباشند برای این که نظام تجاوز همه زنان را بیمناک و تابع مرد نگه می‌دارد و در نهایت و بیشتر از همه سیستمی از این رابطه سود می‌جوید که با تلاش برای همدستی نیمی از جامعه نیمه دیگر را در تهدید و انقیاد دائمی نگه می‌دارد تا ساختار حاکمیت سرمایه‌دارانه خود را حفظ نماید؛ و این‌که چرا موضوع تجاوز و خشونت در دستور کار مبارزاتی ما خصوصاً علیه حکومت نئوکراتیک جمهوری اسلامی قرار گرفته است.

با توجه به کمبود وقت، برنامه‌های ماه‌های آینده کمیته و شورا اعلام شد که برنامه ویژه "درس‌های انقلاب ۵۷ برای امروز" جمعه ۲۲ فبروری و برنامه ویژه "روز جهانی زن" جمعه ۱۵ مارچ برگزار خواهد شد. خوشبختانه به دلیل تنوع برنامه‌های تاکنونی، دوزبانه بودن و همکاری با رفقای بلژیکی مورد توجه جمیع حضار قرار گرفت، طوری که پس از پایان برنامه و ترک سالون نیز بحث داغی در کافه مجتمع فرهنگی ادامه داشت و اکثر دوستان تا ساعتی دیگر در فضائی صمیمی بحث‌هایمان را ادامه دادیم.

در پایان ما به وعده خود وفا کردیم و با توجه به این که پخش این فلم مورد توجه و استقبال دوستان قرار گرفت و به درخواست شرکت کنندگان ما این فلم را با زیرنویس فارسی روی کانال یوتیوب قرار دادیم تا دوستانی که تمایل به دیدن مجدد فلم و یا معرفی آن به دیگران دارند، بتوانند از این امکان استفاده نمایند. با سپاس از دوستانی که در بخش ترجمه و تکنیک همکاری کردند شما می‌توانید برای دیدن فلم به این لینک مراجعه نمایید:

<http://www.youtube.com/watch?v=NnsCpcjmaJM>

www.shorayejavanan.com

www.facebook.com/shorayejavanan

www.facebook.com/radicalvoice

www.youtube.com/ShorayeJavanan